

ผลกระทบของวัยรุ่นกับคุณาอ่อนค่อพ่อแม่

นางสาวสุพา สัมฤทธิ์มีผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-579-848-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018410

THE EFFECTS OF MENTALLY RETARDED
ADOLESCENTS ON THEIR PARENTS

Miss Yupa Samritmeephol

A Thesis Submitted in partial fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Department of Psychiatry
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-579-848-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลกระทบของวัยรุ่นปัญญาอ่อนต่อพ่อแม่

โดย

นางสาวยุภา สัมฤทธิ์มีผล

ภาควิชา

จิตเวชศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ นายแพทย์นิพนธ์ กาญจนธนาเลิศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

พร วิภา

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อรุณ สอน

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัมพล สุ่อำพัน)

พรวิภา กาญจนธนาเลิศ

..... กรรมการ
(อาจารย์ นายแพทย์นิพนธ์ กาญจนธนาเลิศ)

แพทย์หญิงเรือนแก้ว กนกพงศ์ศักดิ์

..... กรรมการ
(แพทย์หญิงเรือนแก้ว กนกพงศ์ศักดิ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

๓๓๓๒๑๐

ยุพา สัมฤทธิ์มีผล .: ผลกระทบของวัยรุ่นปัญญาอ่อนต่อพ่อแม่ (THE EFFECTS OF MENTALLY RETARDED ADOLESCENTS ON THEIR PARENTS).

อ.ที่ปรึกษา อาจารย์นายแพทย์ นิพัทธ์ กาญจนธนาเลิศ, 114 หน้า.

ISBN 974-579-848-7

จากการศึกษาถึงผลกระทบของวัยรุ่นปัญญาอ่อนต่อพ่อแม่ในด้านสุขภาพจิต และด้านสังคม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 ราย เป็น พ่อ 38 ราย แม่ 62 ราย ซึ่งมีลูกเป็นปัญญาอ่อน ระดับน้อยกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน ราชานุกูล หรือ โรงเรียน ปัญญาพิการ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ใช้แบบสอบถามโดยให้ พ่อ..แม่ ของวัยรุ่น ปัญญาอ่อน เป็นผู้ประเมินตามการรับรู้ของตน

ผลการวิจัยพบว่า ด้านสุขภาพจิต ร้อยละ 62 ของพ่อ..แม่ ได้รับผลกระทบด้าน สุขภาพจิต - แม่ได้รับผลกระทบด้าน สุขภาพจิตมากกว่าพ่อ ทางด้านสังคม พ่อ..แม่ได้รับผลกระทบน้อยในทุกด้านที่ทำการศึกษา พ่อแม่มีความต้องการบริการด้านต่างๆมาก อันได้แก่ บริการคุมกำเนิด การให้คำปรึกษา สถานฝึกอาชีพ สถานที่ทำงานสำหรับวัยรุ่นปัญญาอ่อน สถานทำฟันและความรู้เรื่องเพศ

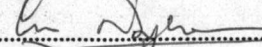
ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา .....จิตเวชศาสตร์.....

สาขาวิชา .....สุขภาพจิต.....

ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิติ ....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C345502 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD : ADOLESCENT / EFFECTS / MENTAL RETARDATION

YUPA SAMRITMEEPHOL : THE EFFECTS OF MENTALLY RETARDED ADOLESCENTS ON THEIR PARENTS. THESIS ADVISOR : NIPATT KARNJANATHANALERS, M.D., 114 pp. ISBN 974-579-848-7

To study the effects of mentally retarded adolescents on their parents on mental health and social aspects. The subjects included 36 fathers and 62 mothers of the mild or educable mentally retarded adolescents, studying at Rachanukul or Panyavuthikorn school.

The research was carried out through two sets of questionnaires, multiple choices questions and questions to be answered scoring by using rating scale. The results revealed that 62% of the parents had mental health effects. The mothers were more mentally effects than the fathers. Regarding the social aspects, parents percieve very little disturbance. Most parents needed more services especially concern about-contraception, couselfing, vocational training, dental clinic and sex-education.

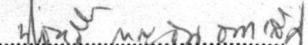
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....

สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....

ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่าง
ดียิ่ง ของ อาจารย์ นายแพทย์นิพัทธ์ กาญจนธนาเลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่ง
ท่านให้ความสนใจ แนะนำปรึกษาและช่วยเหลือต่อการวิจัยนี้ด้วยดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัมพล สุอำพันธ์
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แพทย์หญิง เรือนแก้ว กนกพงศ์ศักดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพิศ ศาสตร์ระสิงห์ คุณฉลวย จุติกุล หัวหน้าฝ่ายสังคมสงเคราะห์
โรงพยาบาลราชานุกูล ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษาและข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ ของวิจัยฉบับนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ แพทย์หญิง ชวาลา เขียรธนู ผู้อำนวยการ
โรงพยาบาลราชานุกูล อาจารย์ กาญจนา โกศลพิสิทธิ์กุล ผู้อำนวยการโรงเรียน
ปัญญาฉิมกร เจ้าหน้าที่แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลราชานุกูล คณาจารย์โรงเรียนปัญญาฉิมกร
ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ทำให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สุภา สัมฤทธิ์มีผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	5
สมมติฐานในการศึกษา.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6

2 ความรู้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ประวัติความเป็นมา.....	7
ความหมาย.....	10
การวินิจฉัยภาวะปัญญาอ่อน.....	12
การแบ่งระดับความรุนแรงของปัญญาอ่อน.....	15
ระบาดวิทยา.....	18
สาเหตุ.....	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ลักษณะทางจิตวิทยาและพฤติกรรมของปัญญาอ่อน.....	30
ปัญหาของปัญญาอ่อน.....	32
วัยรุ่นปัญญาอ่อน.....	34
แนวคิดว่าภาวะปัญญาอ่อนต่อครอบครัว.....	39
ผลกระทบของปัญญาอ่อนต่อพ่อแม่.....	40
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	43
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากร.....	49
กลุ่มตัวอย่าง.....	50
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	50
การสร้างเครื่องมือ.....	54
ดำเนินการเก็บข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4. ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย	
ผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	93
เอกสารอ้างอิง.....	95
ภาคผนวก.....	101
ประวัติผู้เขียน.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามความสัมพันธ์ กับเด็กและสถานศึกษา.....	57
2	แสดงกลุ่มตัวอย่างตามอายุ.....	58
3	แสดงการจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเชื้อชาติ.....	59
4	แสดงการนับถือศาสนาของพ่อแม่.....	60
5	แสดงอาชีพของพ่อแม่.....	61
6	แสดงการศึกษาของพ่อแม่.....	62
7	แสดงรายได้ของพ่อแม่.....	63
8	แสดงสถานภาพสมรสของพ่อแม่.....	64
9	แสดงลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างและจำนวนบุตรปัญญาอ่อน.....	65
10	แสดงเพศ อายุ ลำดับการเกิด จำนวนพี่น้องของวัยรุ่นปัญญาอ่อน สุขภาพของวัยรุ่นปัญญาอ่อน ความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน.....	66
11	แสดงอายุเมื่อพ่อแม่ทราบว่าวัยรุ่นเป็นปัญญาอ่อน.....	69
12.1	แสดงผลกระทบด้านสุขภาพจิตทั้งหมดต่อพ่อแม่ (ใช้ C.M.I.).....	70
12.2	แสดงผลกระทบด้านสุขภาพจิตต่อพ่อแม่.....	71
13	แสดงผลกระทบด้านสุขภาพจิตพ่อแม่จำแนกตามเพศลูก.....	72
14.1	แสดงผลกระทบด้านสังคมแต่ละด้านต่อพ่อแม่.....	73
14.2	แสดงผลกระทบด้านสังคมแต่ละด้านต่อพ่อแม่จำแนกตามเพศลูก.....	74
15.1	แสดงผลกระทบจากการเข้าสู่วัยรุ่นต่อพ่อแม่.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15.2	แสดงผลกระทบจากการเข้าสู่วัยรุ่นต่อพ่อแม่จำแนกตามเพศลูก.....	76
16.1	แสดงความต้องการด้านบริการของพ่อแม่.....	77
16.2	แสดงความต้องการด้านบริการของพ่อแม่จำแนกตามเพศลูก.....	78

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย